



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2022-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti (i) uzneseniam Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/125/2019 zo 7. apríla 2021 a č. k. 11S/114/2020, 11S/4/2020, 11S/64/2020, 11S/92/2020, 11S/94/2020 a 11S/95/2020 zo 7. júna 2021, (ii) postupu Okresného súdu Piešťany v konaní sp. zn. 9C/206/2013 a (iii) uzneseníu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/69/2020 z 21. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Konania vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1316/2021, Rvp 1929/2021 a sp. zn. Rvp 369/2022 **s p á j a** na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1316/2021. Toto rozhodnutie **n a d o b ů d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia.
2. Žiadostiam o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.
3. Ústavné sťažnosti **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. júna 2021, ktorú doplnil 30. júna 2021, domáha pod sp. zn. Rvp 1316/2021 vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 12 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami správneho súdu.
2. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. septembra 2021 domáha pod sp. zn. Rvp 1929/2021 vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v civilnom spore.

3. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. februára 2022 domáha pod sp. zn. Rvp 369/2022 vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením správneho súdu.

II.

4. Sťažovateľ vo všetkých troch ústavných sťažnostiach požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, čo odôvodnil tým, že advokáta si nemá z čoho zaplatiť a Centrum právnej pomoci mu odmieta poskytnúť právnu pomoc.

5. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nemá ustanovenia o spojení vecí na spoločné konanie. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde o primeranom použití Civilného sporového poriadku možno v konaní o ústavnej sťažnosti primerane použiť na spojenie vecí § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

6. Všetky tri ústavné sťažnosti sú spojené so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu. Z toho vyplýva ustanovením § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku stanovený skutkový súvis, keďže pred rozhodnutím o žiadostiach sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu treba skutkovo osvedčiť, či majetkové pomery sťažovateľa odôvodňujú ustanovenie právneho zástupcu v konaniach o jeho ústavných sťažnostiach. S obsahovo zhodnou žiadosťou o ustanovenia advokáta sa možno vysporiadať jedným rozhodnutím, čo je v záujme hospodárnosti konania. Preto boli konania o ústavných sťažnostiach podľa § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku spojené na spoločné konanie. V záujme rýchlosti a plynulosti konania bolo podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnuté tak, že uznesenie o spojení konaní nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia.

III.

7. Pri posúdení žiadostí o ustanovenie právneho zástupcu bolo zistené a sťažovateľom nespochybňované, že (i) nálezmi ústavného súdu (III. ÚS 544/2014, III. ÚS 139/2015, III. ÚS 430/2015, III. ÚS 618/2015, I. ÚS 303/2015, I. ÚS 577/2016, II. ÚS 83/2017, I. ÚS 255/2017, I. ÚS 642/2017, I. ÚS 514/2017, I. ÚS 572/2017, I. ÚS 25/2018, III. ÚS 233/2018, IV. ÚS 310/2018, IV. ÚS 109/2020 a III. ÚS 118/2020) bolo sťažovateľovi od roku 2015 priznané finančné zadostučinenie celkom 22 000 eur, (ii) na základe zmierov v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva (napr. č. 63143/11 z 13. 10. 2016, č. 33395/17 zo 14. 12. 2017 a č. 59097/17 z 3. 5. 2018) bola od roku 2016 sťažovateľovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy celkom 12 300 eur a (iii) rozsudkami EŠLP (napr. č. 31827/02 z 13. 12. 2011, č. 11686/10 z 31. 5. 2012 a č. 13439/10 z 2. 10. 2012) bola sťažovateľovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 23 130 eur.

8. Vzhľadom na to, že v poslednom desaťročí bol sťažovateľ sústavne vo výkone trestu odňatia slobody, no v tomto období mu bolo vyplatených viac ako 57 430 eur, bol sťažovateľ ústavným súdom vyzvaný, aby oznámil, kam mu uvedené príjmy boli vyplatené a ako s nimi naložil. Na to sťažovateľ odkázal na listiny, z ktorých vyplýva, že (i) 10. januára 2012 sa mal s otcom

dohodnúť, že odškodnenie priznané ESĽP 9 000 eur zašle otcovi na zabezpečenie dôkazov potrebných na obnovu konania, pričom tieto dôkazy a obhajoba sťažovateľa spolu stáli 14 700 eur, s tým, že zvyšok nákladov otca mal byť zaplatený prevodom na účet otca sťažovateľom 20. marca 2018, (ii) 5. marca 2001 mal [REDAKOVANÉ] sťažovateľovi požičať 650 000 Sk, ktoré mu mal sťažovateľ splatiť do 20 rokov, pričom táto pôžička mala byť podľa údajov na listine splácaná v splátkach od decembra 2015 do septembra 2018 spolu vo výške 15 000 eur, (iii) 6. júla 2001 mal [REDAKOVANÉ] sťažovateľovi požičať 250 000 Sk, ktoré mu mal sťažovateľ splatiť do jedného roka, pričom táto pôžička mala byť podľa údajov na listine splatená v dvoch splátkach z roku 2016 a 2018 spolu vo výške 8 200 eur, (iv) sťažovateľ si mal od svojho otca 17. decembra 2016 požičať 6 000 eur, ktoré mu mal podľa údajov na listine vrátiť 17. marca 2019, (v) sťažovateľ si mal od svojho otca 6. februára 2002 požičať 300 000 Sk, ktoré mu mal podľa údajov na listine vrátiť v marci 2019, (vi) sťažovateľ si mal od svojho otca 20. marca 2013 požičať 2 300 eur, ktoré mali byť zaplatené otcom advokátke sťažovateľa s tým, že listina obsahuje predpísané, no nepodpísané vyhlásenie otca o vrátení pôžičky sťažovateľom. Okrem toho z vyjadrenia sťažovateľa vyplynulo, že vo výkone trestu odňatia slobody pracuje, zarobí približne 100 eur mesačne, no len približne 10 eur mesačne môže použiť ako vreckové, z čoho si kupuje písacie potreby a poštové známky a ďalšie peniaze mu požičiava rodina.

9. Ďalej bolo zistené, že proti sťažovateľovi sú vedené viaceré exekúcie, pričom pri dvoch exekúciách ide o náhradu škody, ktorá bola spôsobená oprávneným trestnou činnosťou sťažovateľa a exekučným titulom je odsudzujúci rozsudok trestného súdu ešte z januára 2007. Z vyjadrenia súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] vyplýva, že z vymáhaných 31 321,93 eur bolo dosiaľ vymožených len 1 500 eur. Z vyjadrenia súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] vyplýva, sťažovateľovi ešte ostáva uhradiť oprávnenému 23 852,10 eur s tým, že exekúcia sa vykonáva výlučne zrážkami z príjmu sťažovateľa zo zamestnania vo výkone trestu.

10. Z prehľadu ústavu na výkon trestu odňatia slobody vyplýva, že na osobné konto sťažovateľa mu jeho otec od októbra 2010 poslal 6 360 eur, [REDAKOVANÉ] mu 26. júna 2018 poslal 300 eur, Okresný súd Piešťany mu 15. februára 2018 poslal finančné zadostučinenie 500 eur a [REDAKOVANÉ] mu z dôvodu náhrady nemajetkovej ujmy zaplatila 1 000 eur.

11. Ústavný súd vyzval otca sťažovateľa, aby predložil listinné dôkazy o tom, že sťažovateľovi požičal peňažné prostriedky, a uviedol, v akom rozsahu boli tieto pôžičky sťažovateľom splatené. Otec sťažovateľa na to reagoval tak, že odkázal na svoj vek, zlý zdravotný stav a neznalosť práva, s tým, že výzve nerozumie, a preto ju predložil sťažovateľovi, aby v jeho mene spísal odpoveď. Zastupujúc otca, sťažovateľ uviedol, že pôžičky v roku 2001 od [REDAKOVANÉ] si zobral preto, lebo chcel podnikáť. Peniaze mu boli odcudzené v septembri 2001 políciou pri výkone domovej prehliadky. V septembri 2001 bol vzatý do väzby, v ktorej bol päť rokov a nemal žiaden príjem. Na zabezpečenie svojich osobných potrieb vo väzbe si požičal peniaze od svojho otca. Od otca si počas väzby a odňatia slobody požičal vyše 20 000 eur, ktoré mu otec posielal od roku 2001 šekom. Peniaze od otca potreboval tiež na úhradu nákladov za vyhotovenie znaleckých posudkov a zaplatenie odmeny advokátom. Títo advokáti a znalci za poskytnuté služby vyhotovili faktúry, ktoré otec posielal sťažovateľovi. Sťažovateľ ich predložiť nevie, pretože sú staršie ako päť rokov a zákon neukladá povinnosť archivovať doklady staršie ako päť rokov. [REDAKOVANÉ] nemôže predložiť dôkazy o pôžičkách, pretože zomrel. Zopakoval, že všetky peňažné prostriedky,

ktoré mu boli vyplatené ako finančné zadostučinenie alebo náhrada nemajetkovej ujmy, boli vyplatené priamo oprávneným osobám, či už formou dobrovoľných úhrad alebo exekúcií.

IV.

12. Je zrejmé, že sťažovateľovi bolo od roku 2011, teda v čase, keď bol vo výkone trestu odňatia slobody, vyplatených 57 430 eur, pričom v prevažnej časti približne 43 900 eur mali byť tieto prostriedky použité na splatenie pôžičiek sťažovateľa voči jeho otcovi a medzičasom zomretému [REDAKOVANÉ]. Listiny predložené sťažovateľom však hodnoverne nepreukazujú poskytnutie týchto pôžičiek. Nie je žiaden dôkaz o tom, že peniaze poskytnuté sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] boli sťažovateľovi odcudzené políciou. V dedičskom konaní po [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nebola uplatnená žiadna pohľadávka zo zmluvy o pôžičke poskytnutej sťažovateľovi napriek tomu, že z pôžičky z 5. marca 2001 sa má splatiť ešte približne 6 500 eur. Na osobné konto sťažovateľa bolo od októbra 2010 prevedených od otca sťažovateľa spolu 6 360 eur, no tieto peniaze boli sťažovateľovi poukazované v čiastkach okolo 100 eur, pričom podľa zmluvy zo 17. decembra 2016 mal otec sťažovateľovi požičať 6 000 eur, no o tom neexistuje záznam na osobnom konte sťažovateľa. Sťažovateľ nepredložil žiaden doklad o platbách za znalecké posudky a za odmeny advokátovi, dokonca ani to, že vôbec nejaké znalecké posudky boli vypracované. Pritom na tento účel mal vynaložiť 14 700 eur. Pochybnosti vzbudzuje tiež skutočnosť, že sťažovateľ uprednostnil použitie vyplatených peňazí na úhradu nezdokladovaných a súdne nevymáhaných pôžičiek od otca a [REDAKOVANÉ] pred úhradou pohľadávok vymáhaných súdnymi exekútormi.

13. Tieto skutočnosti vedú k záveru, že tvrdenia sťažovateľa o tom, že mu boli poskytnuté pôžičky, ktoré teraz spláca zo svojich pomerne vysokých príjmov, sú nepreukázanou legendou, ktorá má na strane jednej účelovo preukazovať jeho osobné pomery tak, aby mu bol ustanovený právny zástupca v akomkoľvek konaní s povinným právnym zastúpením, a na strane druhej k tomu, aby sa vyhol splateniu exekučne vymáhaných dlhov, ktoré boli spôsobené jeho trestnou činnosťou.

14. Okrem toho treba zopakovať, že sťažovateľovi boli preukázateľne priznané a vyplatené nemalé finančné zadostučinenia na základe nálezov ústavného súdu a rozhodnutí ESLP. Predpokladom týchto mnohých procesných úspechov sťažovateľa bolo to, že sťažovateľ bol v týchto konaniach právne zastúpený a i za to bola či už jemu alebo jeho právnym zástupcom priznaná náhrada za právne zastúpenie. Tým sťažovateľ nepochybne získal nevyhnutný vzťahový a pre právnych zástupcov ekonomický zaujímavý potenciál na to, aby ho tí istí právni zástupcovia, ktorí ho úspešne zastupovali v predchádzajúcich konaniach, zastupovali aj v tých konaniach, v ktorých možno uvažovať o tom, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti. Majetkové pomery sťažovateľa nie sú určené len jeho vykazovanými príjmami a výdavkami, ale aj predchádzajúcimi úspechmi v množstve konaní, v ktorých bolo vyslovené porušenie jeho základných práv. Pri týchto pomeroch sťažovateľa možno preto rozumne predpokladať, že sťažovateľ je schopný obstarat' si právneho zástupcu aj bez toho, aby mu musel byť ustanovený.

15. Zjavne špekulatívnym úmyslom motivovaná dispozícia sťažovateľa s jeho financiami a jeho majetkovo vyjadriteľný potenciál úspechu vyplývajúci z množstva predchádzajúcich konaní o ochranu jeho základných práv vylučuje to, aby bolo možné dospieť k záveru o tom, že jeho majetkové pomery podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde odôvodňujú ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Preto žiadostiam sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho ústavných sťažnostiach vyhovené nebolo, sťažovateľ podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde nie je zastúpený advokátom v konaní o jeho ústavných sťažnostiach, a to má za následok odmietnutie ústavných sťažností podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia a ústavný súd nevyhovel žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu